

Rechter: Veluwe moet beschermd leefgebied voor wolf worden

Het Nederlandse natuurbeleid is opnieuw onderwerp van juridische herziening. De rechtbank in Den Haag heeft geoordeeld dat de staat onterecht nalaat de Veluwe aan te wijzen als Natura 2000-gebied specifiek voor de wolf. Deze uitspraak dwingt het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur tot een heroverweging van zijn voorzichtige benadering ten aanzien van terugkerende diersoorten.

De zaak was aangespannen door Stichting De Faunabescherming tegen staatssecretaris Jean Rummenie (BBB), die pas tien jaar na de vestiging van een soort bereid is tot Natura 2000-aanwijzing over te gaan. In het geval van de wolf, die zich sinds 2018 aantoonbaar voortplant op de Veluwe, zou dat pas in 2029 zijn. De rechter oordeelde echter dat dit uitstel ecologisch noch juridisch te onderbouwen is. De aanwezigheid van meerdere stabiele roedels rechtvaardigt een directe aanwijzing.

Veluwe wordt juridisch prioriteitsgebied

De Veluwe is al langer aangemerkt als Natura 2000-gebied voor diverse habitats en soorten. Met de toevoeging van de wolf verandert de juridische status van het gebied wezenlijk. Nieuwe of aangepaste beheerdoelen zijn noodzakelijk, waarin het voortplantingssucces en welzijn van de wolf centraal moeten staan. Daaruit volgen concrete maatregelen, waaronder:

- Bescherming van voortplantingsplaatsen tegen verstoring, bijvoorbeeld door het afsluiten van wandelroutes;

- Zorg voor voldoende prooidieren zoals reeën en wilde zwijnen;
- Verkeersmaatregelen zoals wildrasters en ecoducten om verkeersslachtoffers te voorkomen.

Ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw, infrastructuur of toerisme moeten voortaan worden getoetst op hun mogelijke impact op het leefgebied van de wolf. Projecten die 'significant negatieve gevolgen' kunnen hebben, mogen enkel doorgaan na een gedegen ecologische beoordeling en onder zeer strikte voorwaarden. Deze juridische eisen doen denken aan het stikstofdossier, dat in de afgelopen jaren al heeft geleid tot langdurige procedures en vertragingen.

Nieuwe bron van conflict

De wolf vormt zowel juridisch als maatschappelijk een nieuw spanningsveld tussen overheid, natuurbeschermers en burgers. Bestuurders, projectontwikkelaars en terreinbeheerders staan aan de vooravond van jarenlange juridische discussies en maatschappelijke onrust.

Gevolgen voor andere regio's

Volgens Arie Trouwborst, hoogleraar natuurbeschermingsrecht aan Tilburg University, heeft de uitspraak bredere implicaties. Ook andere regio's waar de wolf zich inmiddels heeft gevestigd – zoals het Drents-Friese Wold en de Utrechtse Heuvelrug – kunnen in de nabije toekomst te maken krijgen met vergelijkbare verplichtingen en juridische procedures.